

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 672/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Veronikou Tóthovou, PhD., advokátska kancelária, Ku Potoku 5, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 6/2022 z 10. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tdo 6/2022 z 10. marca 2022. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a zároveň priznať mu náhradu trov jeho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7T/24/2016 z 23. apríla 2018 uznaný vinným zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň okresný súd zaviazal sťažovateľa nahradiť škodu poškodeným.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 6To/83/2018-651 z 27. júna 2019 odvolanie sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

4. Dovolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu krajského súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa podané z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. d) a i) Trestného poriadku najvyšší súd uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v prvom rade ozrejmil, že k rozhodnutiu krajského súdu o odvolaní došlo v konaní vedenom proti sťažovateľovi ako proti ušlému podľa § 358 a nasl. Trestného poriadku, avšak podľa jeho názoru na takýto postup neboli splnené zákonné podmienky. Rozhodnuté o tom bolo opatrením krajského súdu z 24. mája 2019 po vyjadrení sa splnomocnenca poškodeného, ktorý uviedol, že sťažovateľ sa toho času zdržiaval v USA v meste [REDAKOVANÉ], a pritom nemal úmysel vrátiť sa na územie Slovenskej republiky. Podľa názoru krajského súdu bol postup pre konanie proti sťažovateľovi ako proti ušlému odôvodnený tým, že sa nedostavil na verejné zasadnutie 8. januára 2019 a šetrením polície bolo zistené, že sa na adrese svojho trvalého pobytu dlhšiu dobu nezdržiava. To opodstatňovalo záver, že sťažovateľ sa pobytom v cudzine úmyselne vyhýbal trestnému konaniu.

6. K tomu považoval sťažovateľ za potrebné uviesť, že tvrdenie splnomocnenca poškodeného sa nezakladalo na pravde, čo „*esenciálne determinovalo aj nesprávnosť ďalšieho procesného postupu krajského súdu*“, a doplnil, že z priložených víz vydaných jeho osobe pre vstup a pobyt v USA nepochybne vyplýva, že sa v USA zdržiaval už od 7. marca 2017 na účel štúdia. Z uvedeného vyplýva, že v čase, keď krajský súd rozhodoval o odvolaní v konaní proti ušlému, nemal vedomosť o legálnosti a účelnosti pobytu sťažovateľa v USA, pretože „*bol uvedený do omylu*“ tvrdením splnomocnenca poškodeného na verejnom zasadnutí 8. januára 2019.

7. Tieto skutočnosti sťažovateľ pred najvyšším súdom namietal v rámci argumentácie k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

8. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sťažovateľ dôvodil skutočnosťou, že prvostupňový rozsudok v spojení s uznesením súdu druhého stupňa bol založený na nesprávnom právnom posúdení skutku, ktorý podľa presvedčenia sťažovateľa nenaplnil všetky obligatórne znaky jemu za vinu kladeného trestného činu podvodu.

9. Podľa sťažovateľa platobná neschopnosť určitej obchodnej spoločnosti nemôže byť z pohľadu objektívnej stránky trestného činu podvodu sama osebe právne kvalifikovaná ako uvedenie niekoho do omylu, resp. využitie niečieho omylu. Tvrdí, že platobná neschopnosť predstavuje iba legislatívne vyjadrenie negatívnych výsledkov hospodárskej činnosti obchodnej spoločnosti, ktoré je potrebné riešiť primárne a výlučne prostriedkami obchodného práva v nadväznosti na jednotlivé inštitúty, ktoré vo svojich ustanoveniach zakotvuje zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a sama osebe nelimituje podnikateľa pri vstupe do obchodných záväzkových vzťahov, pričom zvyčajne je (platobná neschopnosť) dočasného charakteru. Vznik platobnej neschopnosti mohol v rozhodnom čase zakladať povinnosť štatutárneho orgánu spoločnosti, teda sťažovateľa podať návrh na vyhlásenie konkurzu, avšak v žiadnom prípade nemohlo nepodanie návrhu na vyhlásenie konkurzu založiť jeho trestnú zodpovednosť zo stíhaného skutku.

10. Skutkom uvedeným v rozsudku okresného súdu tak nemohlo podľa názoru sťažovateľa dôjsť k naplneniu objektívnej stránky trestného činu podvodu, keďže z jeho opisu nevyplýva, akým trestnoprávne relevantným konaním mal poškodené obchodné spoločnosti uviesť do omylu, resp. akým trestnoprávne relevantným konaním mal využiť ich omyl. Rovnako zo skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku absolútne nevyplýva to, v čom mal konkrétny omyl poškodených spočívať. Bez toho, aby skutková veta odsudzujúceho rozsudku obsahovala konkrétnu špecifikáciu omylu vrátane jeho kvalitatívnych náležitostí, nemožno ani racionálne uvažovať o právnej kvalifikácii trestného činu podvodu.

11. Ústavnou sťažnosťou napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu sťažovateľ vytýka, že jeho odôvodnenie nezodpovedá požiadavkám uvedeným v § 176 ods. 2 Trestného poriadku, pretože neobsahuje dostatočne relevantné úvahy, ktorými sa dovolací súd spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na základe ktorých podľa zákona posudzoval dokázané skutočnosti. Napadnuté uznesenie sťažovateľ považuje za nepreskúmateľné, ak nie dokonca arbitrárne, keďže najvyšší súd reagoval na uplatnené dôvody prostredníctvom dvoch stručných odsekov, čo v konečnom dôsledku nezodpovedá právu na spravodlivý súdny proces ani základnému právu na súdnu ochranu vyjadrenému.

12. Vo vzťahu k tvrdeniu najvyššieho súdu o nenaplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku sťažovateľ uvádza, že v žiadnom prípade nenahlásenie zmeny pobytu obvineným v rámci trestného konania nemôže samo osebe determinovať potrebu a najmä splnenie zákonných podmienok na vykonanie osobitného spôsobu konania v intenciách § 358 a nasl. Trestného poriadku, ktoré je podľa sťažovateľa možné vykonať iba v prípade, ak konajúci súd má preukázanú ako splnenú materiálnu podmienku takého procesného postupu, a to že obvinený sa práve pobytom v cudzine vyhýba trestnému konaniu.

13. Najvyšší súd podľa sťažovateľa v napadnutom uznesení vôbec nezohľadnil, že krajský súd pred vydaním opatrenia, ktorým začal proti nemu konať ako proti ušlému, disponoval iba tvrdením splnomocnenca poškodeného a úradným záznamom polície. Uvedené skutkové okolnosti neboli, ako tvrdí sťažovateľ, spôsobilé odôvodniť postup v intenciách § 358 a nasl. Trestného poriadku. Tým, že dovolací súd nereflektoval na tieto námietky proti postupu krajského súdu, *de facto* aproboval jeho procesný postup, čím došlo k porušeniu zásady zákonnosti konania orgánov činných v trestnom konaní a súdov vyplývajúcej z ustanovenia čl. 17 ods. 2 ústavy.

14. Sťažovateľ uviedol, že krajský súd v zmysle subsidiarity, proporcionality a gradácie procesného donútenia bol povinný pred tým, než vykonal konanie proti ušlému, aplikovať jednotlivé prostriedky zaistenia obvineného predpokladané Trestným poriadkom, a to vydanie príkazu na zatknutie a medzinárodného zatýkacieho rozkazu. Krajský súd však uprednostnil konanie proti ušlému pred aplikáciou predmetných zaisťovacích inštitútov, ktoré mali byť esenciálnou konzekvenciou toho, že si sťažovateľ nesplnil svoju povinnosť oznámiť súdu zmenu svojho pobytu. K vydaniu medzinárodného zatýkacieho rozkazu pritom došlo až po právoplatnom odsúdení sťažovateľa, a nie ešte pred vykonaním konania proti ušlému, ako to v rámci napadnutého uznesenia nesprávne uviedol najvyšší súd.

15. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd podľa sťažovateľa v rozpore s čl. 49 ústavy akceptoval trestnosť skutku, v rámci ktorého v popise skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku úplne absentuje vyjadrenie objektívnej stránky

spočívajúcej v tom, že by vzniknutá škoda predstavovala dôsledok omylu osôb vykonávajúcich majetkovú dispozíciu, ktorý by bol vyvolaný osobou sťažovateľa. Najvyšší súd sa tak výrazne odklonil od svojej doterajšej rozhodovacej činnosti.

16. Najvyšší súd sa nevzhladnutím dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku stotožnil s ústavnou udržateľnosťou odsúdenia sťažovateľa pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa sťažovateľa možno dôjsť k záveru, že skutkovú vetu odsudzujúceho rozsudku nebolo možné pre absenciu zákonných znakov trestného činu podvodu subsumovať pod skutkovú podstatu vyjadrenú § 221 ods. 1 a 3 Trestného zákona, čo musel zohľadniť aj najvyšší súd avšak neurobil tak.

17. Pre prípad, že *„by aj ústavný súd dospel k záveru, že skutková veta odsudzujúceho rozsudku obsahuje všetky zákonné znaky objektívnej stránky stíhaného trestného činu“* sťažovateľ požiadal, aby ich ústavný súd *„v odôvodnení svojho rozhodnutia zo skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku z hľadiska jeho preskúmateľnosti (na rozdiel od napadnutého uznesenia najvyššieho súdu) explicitne identifikoval“*.

18. Za najzásadnejšiu sťažnostnú námietku sťažovateľ považoval skutočnosť, že najvyšší súd odmietol jeho dovolanie bez akéhokoľvek vecného prieskumu. Zodpovedá tomu rýdzo formalistické odôvodnenie. Takýto postup sťažovateľ vníma ako rozporný so závermi Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) prijatými vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019 k sťažnosti č. 45084/14, v ktorom ESLP vyjadril nespochybniteľnú požiadavku materiálneho preskúmania dovolacích námietok v prípade, pokiaľ dovolací súd rozhoduje v intenciách § 382 písm. c) Trestného poriadku. K tomu podľa sťažovateľa v jeho prípade vôbec nedošlo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva nebyť stíhaný inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenie ústavného princípu, že len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest možno uložiť za jeho spáchanie, zakotveného v čl. 49 ústavy uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 6/2022 z 10. marca 2022, ku ktorému malo dôjsť nedostatočným odôvodnením a arbitrárnosťou napadnutého dovolacieho rozhodnutia s následkom jeho nepreskúmateľnosti, keď sa dovolací súd nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa o nenaplnení zákonných podmienok na konanie proti nemu ako ušlému ani s námietkou, že bol odsúdený napriek absencii obligatórneho znaku skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, konkrétne jeho objektívnej stránky.

20. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu

všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

21. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

22. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami) konania.

23. Do obsahu uvedených práv však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

24. Z opísaných hľadísk pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 6To/83/2018 z 27. júna 2019 odmietol.

25. Najvyšší súd v úvode napadnutého rozhodnutia stručne zhrnul priebeh a výsledky dovtedy vykonaného trestného konania vedeného proti sťažovateľovi a rekapituloval sťažovateľom uplatnenú dovoláciu argumentáciu. Následne ozrejmil podstatu, zmysel a účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku a napokon pristúpil k preskúmaniu a vyhodnoteniu podaného dovolania.

26. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa nesplnenia zákonných podmienok na vykonanie odvolacieho konania proti sťažovateľovi ako proti ušlému najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zo spisového materiálu bolo zistiteľné, že sťažovateľ bol už v prípravnom konaní riadne poučený o povinnosti oznamovať prípadnú zmenu svojho pobytu, čo úmyselne neurobil, musel byť na neho dokonca vydaný Medzinárodný zatýkací rozkaz, pričom druhostupňový súd v súlade so zákonom vykonal konanie ako proti ušlému a následne sťažovateľovi rozhodnutím z 25. marca 2021 zamietol jeho návrh na opätovné prejednanie veci.

27. K argumentácii sťažovateľa o nenaplnení všetkých obligatórnych znakov jemu za vinu kladeného trestného činu podvodu najvyšší reagoval záverom, že zo skutkovej vety rozsudku okresného súdu jasne vyplýva, že obvinený – sťažovateľ úmyselne vylákal dodávku tovaru od poškodených, pričom vedel o neschopnosti za tovar zaplatiť už v dobe jeho preberania, čomu následne zodpovedala aj právna kvalifikácia skutku.

28. Ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia uznáva, že toto je síce stručnejšie, ale nemožno ho iba z toho dôvodu *prima facie* považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Napriek tomu, že argumentačne nevyčerpal do detailu sťažovateľom predstretú problematiku, ústavne udržateľným spôsobom odôvodnil, prečo nebolo možné jeho dovolaniu vyhovieť. Podľa názoru ústavného súdu je napadnuté rozhodnutie ústavne akceptovateľné, keďže vo svojom odôvodnení dáva adekvátnu odpoveď na všetky pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa relevantné tak skutkové, ako aj právne otázky, a to bez toho, aby poprel znenie, zmysel alebo účel príslušných dotknutých zákonných ustanovení Trestného poriadku vzťahujúcich sa na danú vec.

29. Napriek tomu, že úlohou ústavného súdu v konaniach o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je dotvárať ani dopĺňať odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, v danej veci považoval ústavný súd za potrebné priblížiť sťažovateľovi závery napadnutého rozhodnutia.

30. Podľa § 358 ods. 1 Trestného poriadku konanie podľa ustanovení tohto dielu možno vykonať proti tomu, kto sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva.

31. Z písomných podkladov (kópií z trestného spisu), ktoré si ústavný súd v tejto veci vyžiadal, vyplýva, že krajský súd opatrenie č. k. 6To/83/2018 z 24. mája 2019, ktorým rozhodol podľa § 358 ods. 1 Trestného poriadku o vykonaní ďalšieho konania proti sťažovateľovi ako proti ušlému, odôvodnil tým, že na verejné zasadnutie krajského súdu 8. januára 2019 sa sťažovateľ nedostavil, upovedomenie na verejné zasadnutie na adrese trvalého bydliska neprevzal a podľa správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Obvodného oddelenia Košice Západ sa v mieste trvalého bydliska dlhšiu dobu nezdržiaval. Z vykonaných dôkazov a zo šetrení bolo podľa konajúceho súdu nesporné, že sťažovateľ si bol vedomý toho, že bolo proti nemu vedené trestne konanie, no napriek tomu opustil územie Slovenskej republiky a zdržiaval sa na neznámej adrese v zahraničí. Z toho krajský súd usúdil, že sťažovateľ sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine.

32. Z uznesenia krajského súdu č. k. 6Nto/1/2021-811 z 25. marca 2021 vyplýva, že podľa § 362 ods. 2 Trestného poriadku tento súd zamietol návrh sťažovateľa na opätovné prejednanie veci vedenej pod sp. zn. 6To/83/2018 s odôvodnením, že v danej veci boli splnené podmienky na vykonanie verejného zasadnutia na krajskom súde 27. júna 2019 ako konanie proti ušlému, pretože z vykonaných dôkazov a šetrení bolo nesporné, že sťažovateľ si bol vedomý toho, že je proti nemu vedené trestné stíhanie pre zločin podvodu, a napriek tomu opustil územie Slovenskej

republiky a zdržiaval sa na neznámej adrese v zahraničí, z čoho sa dalo usudzovať, že sa vyhýbal trestnému konaniu pobytom v cudzine.

33. Krajský súd zároveň uviedol, že z podaní sťažovateľa, ktorými súhlasil s vykonaním hlavných pojednávanií na okresnom súde, nevyplýva tá skutočnosť, že by mal študovať v zahraničí – USA ako to tvrdil. Z podania sťažovateľa z 24. apríla 2017 vyplývalo, že hlavného pojednávania na okresnom súde 26. apríla 2017, teda v čase, keď už sa mal nachádzať v USA, sa nemohol zúčastniť, pretože sa pripravoval na štátnice na fakulte práva. Taktiež jeho súhlas na vykonanie hlavného pojednávania 27. júna 2019 bol podpísaný sťažovateľom, čo nesvedčilo o skutočnostiach ním uvádzaných v jeho návrhu na opätovné prejednanie veci, teda že od 7. marca 2017 sa mal nachádzať v USA na študijnom pobyte.

34. Okolnosti uvádzané krajským súdom boli sťažovateľovi známe, preto krátke konštatovanie najvyššieho súdu v dovolacom rozhodnutí, že podmienky na vykonanie konania proti sťažovateľovi ako proti ušlému boli splnené, nepredstavuje taký nedostatok odôvodnenia, ktorý by bol spôsobilý jeho kvalifikácie ako neprípustného zásahu do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Opakovanie jasnej a jednoznačnej sťažovateľovi známej argumentácie v odôvodnení dovolacieho rozhodnutia sa nejavilo v takom prípade nevyhnutné.

35. Pokiaľ sa sťažovateľ svojou argumentáciou snažil naznačiť, že v cudzine sa zdržiaval legálne, potom je potrebné uviesť, že legalita či ilegalita pobytu v cudzine nie je podstatnou pre zistenie a rozhodnutie súdu o vyhýbaní sa trestnému konaniu. Inak povedané, to, že sa sťažovateľ v cudzine zdržiaval legálne, nevyklučuje skutočnosť, že sa tým vyhýbal trestnému konaniu. Ak mal sťažovateľ v úmysle presvedčiť všeobecný súd (a rovnako aj ústavný súd), že sa v cudzine zdržiaval na účel štúdia, a nie aby sa vyhol trestnému konaniu, potom bolo nevyhnutné, aby túto skutočnosť oprel aj o jeho konkrétne správanie, a teda aby všeobecnému súdu konajúcemu v jeho trestnej veci včas oznámil svoj pobyt v zahraničí vrátane adresy, na ktorej sa zdržiaval. Sťažovateľ nijako neatakuje ani nevyvracia skutkový záver krajského súdu, že pobyt v cudzine ani jeho presnú adresu konajúcim súdom neoznámil, a opak, t. j. okolnosť, že by tak urobil, relevantne nepreukázal ani v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľom ústavnému súdu predložená fotokópia víz nepostačuje na presvedčivé preukázanie skutočného dôvodu pobytu sťažovateľa v USA. Túto okolnosť bolo podľa názoru ústavného súdu možné preukázať podstatne hodnovernejším spôsobom (napr. potvrdenie o návšteve konkrétnej školy). Navyše, vo všeobecnosti študijný pobyt v zahraničí sám osebe nevyklučuje úmysel obvineného vyhnúť sa trestnému konaniu vedenému proti nemu.

36. Ak sťažovateľ trvá na tom, že krajský súd mal pred rozhodnutím o vykonaní ďalšieho konania proti nemu ako proti ušlému vydať na neho zatykač, potom neostáva iné iba konštatovať, že zákon, ktorým sa konanie riadilo, takúto podmienku nevyžaduje, t. j. Trestný poriadok (v § 358) nepodmieňuje vykonanie konania proti ušlému predchádzajúcim vydaním zatykača na dotknutú osobu obvineného. Táto námietka sa tak javí ako irelevantná.

37. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o nedostatku skutkovej vety pre z nej vyplývajúcu absenciu obligatórneho znaku skutkovej podstaty trestného činu podvodu, pre ktorý bol sťažovateľ odsúdený, konkrétne pre chýbajúce vyjadrenie objektívnej stránky, ústavný súd uvádza, že objektívna stránka trestného činu podvodu spočíva v konaní páchatel'a, ktorý na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl a spôsobí na cudzom majetku malú škodu (pozri *Záhora, J.* § 221 [Podvod]. In: *Burda, E., Čentěš, J., Kolesár, J.,*

Záhora, J. a kol. Trestný zákon II. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011.). Rovnako je potrebné uviesť, že skutková veta (popis skutku) nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú). Skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie (pozri R 22/2015).

38. Z rozsudku okresného súdu č. k. 7T/24/2016 z 23. apríla 2018 vyplýva, že sťažovateľ bol uznaný vinným zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona za skutok opísaný tak, že „ako štatutárny zástupca spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ], v dobe od 10. 07. 2013 do 04. 10. 2013 v [REDAKOVANÉ] v úmysle vylákať plnenie postupne nakupoval tovar od spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], so [REDAKOVANÉ], prevádzka [REDAKOVANÉ] a od spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ] napriek tomu, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola po celý čas odoberania tovaru od uvedených spoločností platobne neschopná, za odobratý tovar nedošlo k úhrade, a to ani zo získaných finančných prostriedkov za jeho predaj, čím spoločnosti [REDAKOVANÉ] neuhradením sumy 14.732,62 € a spoločnosti [REDAKOVANÉ] neuhradením faktúry v celkovej výške 19.259,78 €, spôsobil škodu v celkovej hodnote 33.992,40 €, o čom bol rozhodnutý už v čase poberania tovaru“.

39. Podľa názoru ústavného súdu je možné sa stotožniť s konštatáciou najvyššieho súdu, že zo skutkovej vety jasne vyplýva, že sťažovateľ úmyselne vylákal dodávku tovaru od poškodených, pričom vedel o neschopnosti za tovar zaplatiť už v dobe jeho preberania. Tento záver evidentne korešponduje s obsahom bodu 37 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

40. V súdnej praxi sú ako trestný čin podvodu posudzované typické prípady drobných podnikateľov, pri ktorých dochádza k vylákaniu tovaru od rôznych výrobcov alebo dodávateľov s tým, že za tovar bude následne zaplatené na základe faktúry, ale namiesto zaplatenia páchatelia odobraný tovar rozpredajú a získané peniaze použijú pre svoju potrebu, pritom je zrejmé, že od začiatku páchatelia nemali v úmysle za tovar zaplatiť, pretože nedisponovali potrebnými finančnými prostriedkami alebo boli dokonca už zadlžení z predchádzajúceho obdobného konania (pozri napr.: Šámal, P. § 250 [Podvod]. In: Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. Trestní zákon. 6. vydání. Praha : C. H. Beck, 2004. s. 1472, marg. č. 6.). Práve o takú situáciu malo ísť v prípade sťažovateľa.

41. V súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd znova konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán konania vrátane ich dôvodov a námietok.

42. Z pohľadu ústavného súdu sa vzhľadom na spôsob koncipovania ústavnej sťažnosti javí tiež ako podstatné uviesť, že primárna právomoc vykladať zákony patrí všeobecným súdom. Ústavný súd má dôvod do takéhoto výkladu všeobecných súdov zasiahnuť len vtedy, ak sa tento javí ako ústavne nekonformný, čo však v danej veci nezistil. Ako už bolo uvedené, stručnosť odôvodnenia

rozhodnutia najvyššieho súdu v danom prípade neznamená jeho „automatickú“ diskvalifikáciu v teste ústavnosti (z hľadiska jeho ústavnej konformity). Zvlášť v prípadoch, v ktorých predmetom námietok, na ktoré bolo potrebné zo strany všeobecného súdu reagovať, sú otázky nevyžadujúce špecifickú odpoveď vzhľadom na jasnosť a určitosť príslušnej právnej úpravy. Ústavný súd preto uzatvára, že odôvodnenie záverov dovolacieho rozhodnutia je síce stručné, ale zároveň dostatočné a zrozumiteľné. Z napadnutého rozhodnutia je jasne čitateľné, kvôli čomu dovolaniu sťažovateľa najvyšší súd nevyhovel a prečo považoval za potrebné ho odmietnuť.

43. V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti, čo však nie je tento prípad. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedal rozhodné právne a skutkovo relevantné otázky, ktoré súvisia s predmetom súdnej ochrany. Najvyšší súd v napadnutom konaní postupoval v medziach svojej právomoci, jeho úvahy a závery (s prihliadnutím aj na argumentáciu krajského súdu) sú logické, pričom ústavný súd nenašiel takú možnosť porušenia označených práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

44. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 144/2016, II. ÚS 59/2019).

45. V zmysle všetkých dosiaľ uvedených skutočností a spôsobu koncipovania ústavnej sťažnosti je ústavný súd toho názoru, že nemožno prisvedčiť námietkam sťažovateľa o nedôvodnom či arbitrárnom napadnutom uznesení najvyššieho súdu. V nadväznosti na uvedené ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

46. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené aj jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, ako aj ústavného princípu *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* zakotveného v čl. 49 ústavy, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že svoju argumentáciu o tomto porušení v podstate odvodzuje od namietaného nerešpektovania základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nebolo neprípustným spôsobom zasiahnuté do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu a ani princípu v zmysle čl. 49 ústavy.

47. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy

a porušenie čl. 49 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

48. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu